

Suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä Oulun seudun työllisyysalueella

Työllisyysalue:

- Hailuodon kunta,
- Iin kunta,
- Kempeleen kunta,
- Limingan kunta,
- Lumijoen kunta,
- Muhoksen kunta,
- Oulun kaupunki,
- Pudasjärven kaupunki,
- Tyrnävän kunta,
- Utajärven kunta ja
- Vaalan kunta.

Päiväys: 11.9.2023

Sisällys

1 Suunnitelman tarkoitus.....	2
2 Palvelut – tuottaminen ja kohdentaminen	3
2.1 Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut	3
2.2 Työnhakija-asiakkaan palvelut	4
2.3 Muut kuin työvoimaviranomaisen lakisääteisiin palveluihin kuuluvat kotoutumispalvelut.....	8
2.4 Työnantaja-asiakkaan palvelut	9
2.5 Hankinnat.....	10
2.6 Keskitettävät työllisyysalueen tukipalvelut	11
3 Kohtaannon, työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton edistäminen	12
3.1 Työllisyysalueen sisäiset verkostot	13
3.2 Kehittämistoimet	14
4 Varautuminen rakennemuutostilanteisiin	14
5 Sidosryhmät	15
5.1 Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut	15
5.2 Työn löytymisen ja osaamisen kehittämisen palvelut sekä toimialapalvelut:	16
5.3 Työnantaja-/yrityspalvelut ja elinvoiman kehittäminen	16
5.4 Kotoutumisen edistäminen	17
5.5 Työkyvyn tukeminen	18
5.6 Tiedolla johtaminen ja rakennemuutokseen varautuminen	18
5.7 Työllisyysalueiden välinen yhteistyö	18
6 Toimitilat.....	19
7 Talous ja henkilöstö.....	19
7.1 Tehtävien hoitamiseen varattavat henkilöstövoimavarat ja niiden kohdentuminen.....	19
7.2 Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi.....	20
7.3 Tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset voimavarat ja niiden kohdentuminen.....	20
LIITTEET.....	22

1 Suunnitelman tarkoitus

Seuraavilla kunnilla on tavoitteena muodostaa yhteinen työllisyysalue työvoimapalveluiden järjestämiseksi 1.1.2025 alkaen vastuukuntamallilla:

- Hailuodon kunta,
- Iin kunta,
- Kempeleen kunta,
- Limingan kunta,
- Lumijoen kunta,
- Muhoksen kunta,
- Oulun kaupunki,
- Pudasjärven kaupunki,
- Tyrnävän kunta,
- Utajärven kunta ja
- Vaalan kunta.

Oulun kaupunki toimisi työllisyysalueen vastuukuntana.

Tämä suunnitelma työvoimapalveluiden järjestämisestä (myöh. 'järjestämissuunnitelma') on laadittu kuntien välisen yhteistoimintasopimuksen liitteeksi. Järjestämissuunnitelma ja yhteistoimintasopimus toimitetaan työ- ja elinkeinoministeriölle ilmoitusvelvollisuuden täyttämiseksi edellyttäen, että kaikki kunnat ovat hyväksyneet yhteistoimintasopimuksen. Järjestämissuunnitelmassa kuvataan työvoimapalveluiden järjestämiseen liittyvät asiat järjestämlain 15 §:n 4 momentin mukaisesti. Järjestämissuunnitelmassa on määritelty tehtävät, joiden hoitamiseksi vastuukunta antaa sopimuskunnille viranomaistoimivaltaa kuntalain 54 §:n mukaisesti. Lisäksi suunnitelmassa huomioidaan laki kotoutumisen edistämisestä.

Työllisyysalueen yhteisenä tahtotilana on

- kuntaekosysteemiä hyödyntäen muotoilla asiakkaiden palveluprosesseja palvelukokonaisuuden aidon vaikuttavuuden mahdollistamiseksi;
- pienentää työttömyysturvasta aiheutuvia kustannuksia ennakoiduilla toimilla;
- edistää työllisyyttä ja vaikuttaa työttömyyden ennaltaehkäisyyn;
- lähentää työllisyyspalveluita sekä kuntien elinkeino-, yritys- ja osaamispalveluita työmarkkinoiden kohtaantoon vaikuttamiseksi;
- ennakoida osaamistarpeita alueen elinkeinoelämän kehityksen mukaan ja kehittää tehokkaita toimintamalleja työnantajien työvoimatarpeiden täyttämiseksi;
- saada alueen työvoima nykyistä laajemmin töihin tehostamalla työnvälitystä ja tukemalla yrityksiä osatyökykyisten ja vieraskielisten työllistämiseksi; sekä
- rakentaa pidempään työttömänä olleille tarkoituksenmukainen polku kohti työtä tai oikean etuuden piiriin, mikäli asiakas ei ole työkykyinen.

2 Palvelut – tuottaminen ja kohdentaminen

Tässä luvussa kuvataan, miten työvoimapalvelut järjestetään työllisyysalueella: mitkä palvelut delegoidaan järjestettäväksi lähipalveluna kunnissa, mitkä palvelut tuotetaan keskitetysti vastuukunnasta omana tuotantona ja mitkä palvelut hankitaan keskitetysti ostopalveluna. Luvussa mainitut lakisääteiset työvoimapalvelut on kuvattu työvoimapalvelujen viitearkkitehtuurissa (Työ- ja elinkeinoministeriö).

2.1 Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut

Lakisääteiset tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut tullaan tuottamaan työllisyysalueella osin keskitetysti ja osin lähipalveluna kunnissa. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelua annetaan:

- a. avoimista työpaikoista ja työnhausta;
- b. työvoiman saatavuudesta ja hankinnasta;
- c. koulutusmahdollisuuksista ja muista osaamisen kehittämismahdollisuuksista;
- d. työmarkkinoista, aloista ja ammateista;
- e. yritystoiminnan käynnistämisestä ja kehittämismahdollisuuksista; sekä
- f. muutosturvan toteuttamiseksi tarjolla olevista palveluista, tuista ja korvauksista.

Keskitettyinä palvelukanavina työllisyysalueella toimivat

- Oulu10:n, BusinessOulun ja sopimuskuntien puhelin- ja käyntiasiointipalvelut;
- OuluBOT;
- Oulu10:n chat-neuvonta;
- BusinessOulun etäneuvonta videon välityksellä sekä;
- Työmarkkinatorin aluesivut.

Työllisyysalueen keskitetyt tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut henkilö- ja työnantaja-asiakkaille järjestetään yhteistyössä BusinessOulun ja Oulu10:n palveluneuvonnan kesken. Oulu10:n palveluneuvonta neuvoo ja ohjaa asiakkaita kaikissa kuntalaisten asioissa. Oulu10:n palveluneuvojat voivat ohjata asiakkaita työllisyysalueen neuvontaan, asioimaan digitaalisissa palveluissa sekä tarjota asioinnin tukea Oulu10:n asiointipisteillä.

Ouluun keskitetty työllisyysalueen puhelinpalvelu (BusinessOulu) tarjoaa henkilökohtaista asiantuntijan tarjoamaa asiakaspalvelua työllisyys- ja elinkeinoasioissa koko työllisyysalueella, ja tulee korvaamaan valtakunnallisen henkilöasiakkaan puhelinpalvelun sekä paikallisen työnantajapuhelinpalvelun. BusinessOulun etäneuvontaa on mahdollista hyödyntää koko työllisyysalueella. Lisäksi tieto-, ohjaus- ja neuvontapalvelua annetaan osana asiakkaan palveluprosessia kaikissa kunnissa. Ajanvaraukseton käyntiasiointi toteutetaan oululaisille asiakkaille BusinessAsemalla. Tämän lisäksi palvelua annetaan myös sopimuskunnissa työllisyysalueen yhteinen toimintamalli huomioiden.

Ostopalveluina voidaan hankkia tarpeiden mukaan erilaisia asiakasneuvonnan palveluja osana BusinessAseman palveluita. Tällaista palvelua voi olla esimerkiksi työnhakua tukevien digitaalisten järjestelmien käytön ohjaus ja neuvonta. Valtakunnallisista puhelinpalveluista hyödynnetään valtion vastuulle jäävää sähköisten palveluiden (Työmarkkinatori) ja työttömyysturva-asioiden neuvontapalvelua sekä Yritys-Suomi-palvelua.

2.2 Työnhakija-asiakkaan palvelut

Työnhakija-asiakkaiden keskitettyjen palveluiden ja ostopalveluiden osalta kuntien omavalmentajille jää vastuuta asiakkaan ohjaamisessa palveluun ja palveluihin liittyvissä viranomaistehtävissä. Useimmiten asiakkuus palvelun aikana myös pysyy kunnan omavalmentajalla. Vastuunjakoa on alla eritelty palveluittain.

Palveluihin perehdyttäminen työllisyysalueella sekä palveluiden käyttöön mahdollisesti liittyvä konsultointi tuotetaan vastuukunnasta. Kaikkien ostopalveluna toteuttavien lakisääteisten työvoimapalveluiden hankinta hoidetaan keskitetysti Oulusta. Palvelutarpeiden kartoittaminen ja arvioiminen tehdään yhdessä työllisyysalueen kuntien kanssa. Ks. hankinnoista tarkemmin luvusta 2.5.

2.2.1 Kunnille delegoitavat työnhakija-asiakkaan palvelut

Lakisääteiset työnhakija-asiakkaan palvelut, jotka delegoidaan kunnille tuotettavaksi lähipalveluina:

a. Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut

Näiden osalta on saatavilla sekä vastuukunnan toteuttama keskitetty palvelu että kuntiin delegoitava lähipalvelu.

b. Työllistymissuunnitelma

c. Työllistymisen tukeminen ja seuranta

d. Työvoimapolitiittinen lausunto

Ns. perusmuotoiset lausunnot tuotetaan kunnissa lähipalveluna. Valtion toimesta tuotetaan keskitetysti lausunnot, jotka vaativat erityisosaamista.

e. Velvoitetyöllistäminen

f. Työnvälitys

g. Työkokeilu

h. Aktivointisuunnitelma

Asiakkuus on kunnan omavalmentajalla, joka yhdessä asiakkaan ja sosiaalihuollon viranomaisen kanssa laatii aktivointisuunnitelman.

i. Monialainen työllistymissuunnitelma

Kunnan omavalmentaja, hyvinvointialue ja Kela yhdessä arvioivat asiakkaan monialaisen palvelutarpeen ja suunnittelevat yhdessä asiakkaan kanssa hänelle tarkoituksenmukaiset palvelukokonaisuudet sekä seuraavat suunnitelman toteutumista.

j. Nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu

Palvelussa olevan nuoren asiakkuus työllisyysalueella on kunnan omavalmentajalla. Palvelun järjestämisestä työllisyysalueella tarkemmin luvussa 2.2.5.

k. Työttömien terveystarkastukseen ohjaaminen

Työttömien terveystarkastuspalvelun tuottaa hyvinvointialue. Asiakas voi hakeutua palveluun itse, kunnan omavalmentajan ohjaamana (velvoittava tai vapaaehtoinen) tai muun viranomaisen tai palveluntuottajan ohjaamana.

l. Työkykyyn liittyvä todistus työnhakijalle

Tarkoitettu tilanteisiin, joissa asiakkaalla on sairaus tai vamma, joka vaikuttaa mahdollisuuksiin työllistyä. Kunnan omavalmentaja antaa todistuksen työllistyvälle

työnhakijalle lääkärinlausunnon tai -todistuksen perusteella. Tarvittaessa konsultointi keskitettävästä palvelusta.

m. Kuntouttava työtoiminta

Kuntouttavan työtoiminnan järjestäminen perustuu aktivointisuunnitelmaan, jonka kunnan omavalmentaja ja sosiaalihuollon viranomainen laativat asiakkaan kanssa. Kuntouttavan työtoiminnan järjestää hyvinvointialue. Palvelun aikana työnhakijan asiakkuus työllisyysalueella on kunnan omanvalmentajalla.

2.2.2 Työn löytymiseen liittyvät keskitetyt palvelut

Lakisääteiset työnhakija-asiakkaan työn löytymiseen liittyvät palvelut, joita vastuukunta tuottaa keskitetysti:

a. Työnhakuun toisesta EU-maasta

Kunnan omavalmentaja ohjaa asiakkaan keskitettyyn palveluun.

b. Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan

Kunnan omavalmentaja ohjaa asiakkaan keskitettyyn palveluun.

Lakisääteinen työnhakija-asiakkaan työn löytymiseen liittyvä palvelu, joka hoidetaan keskitetysti valtion toimesta:

a. Työvoimapoliittinen lausunto

Tuotetaan keskitetysti niiltä osin kuin vaatii erityisosaamista. Ns. perusmuotoiset lausunnot tuotetaan kunnissa lähipalveluna.

Lakisääteinen työnhakija-asiakkaan työn löytymiseen liittyvä palvelu, joka hoidetaan keskitetysti toisen työllisyysalueen toimesta:

a. Merityönvälitys

Palvelu ostetaan Turun työllisyysalueelta, joka tuottaa palvelun etäpalveluna.

2.2.3 Osaamisen kehittämisen palvelut

Lakisääteiset työnhakija-asiakkaan osaamisen kehittämisen palvelut, joita työllisyysalue tuottaa itse:

a. Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella (OEO).

Palvelun soveltuvuuden ratkaisu ja palvelun aikainen suunnitelman päivittäminen tehdään kunnassa. OEO:n aikana työnhakija-asiakas siirretään keskitetyn palvelun asiantuntijan asiakkuuteen. Keskitetään ratkaisun jälkeinen oppilaitokselle ilmoittaminen ja arkistointi, seuranta ja mahdolliset seuraamukset sekä OEO:a koskevat lausunnot.

b. Ammatinvalinta- ja uraohjaus (ohjauskeskustelut ja psykologiset testit).
Psykologien toteuttamat palvelut keskitetään ja psykologit työskentelevät vastuukunnassa. Psykologien palvelua tuotetaan myös lähipalveluna kuntiin ajanvarauksella. Uraohjaus, jossa ei hyödynnetä psykologisia arviointeja, voidaan toteuttaa ura-/opinto-ohjaushenkilöstöllä, joka voi olla kuntien omaa henkilöstöä tai keskitetysti hankittua ostopalvelua. Konsultointi psykologille ohjautumisen tarpeista keskitetään.

Lakisääteiset työnhakija-asiakkaan osaamisen kehittämisen palvelut, joita työllisyysalue hankkii ostopalveluna:

- a. **Valmennukset** (työnhakuvalmennus, uravalmennus ja työhönvalmennus).
Kunnan omavalmentaja ohjaa asiakasta palveluun ja tekee palvelun edellyttämän viranomaistyön kuten suunnitelmien päivittämisen, ratkaisut ja päätökset sekä lausunnot. Työllisyysalueen kunta voi tuottaa valmennuspalveluja myös omana tuotantona ostopalvelun lisäksi.
- b. **Koulutuskokeilut.**
Kunnan omavalmentaja ohjaa asiakasta palveluun ja tekee palvelun edellyttämän viranomaistyön kuten suunnitelmien päivittämisen, ratkaisut ja päätökset sekä lausunnot.
- c. **Työvoimakoulutukset** (ammattillista osaamista ja valmiuksia lisäävä koulutus, yrittäjyyskoulutus, yhteishankintakoulutukset (Rekry, Täsmä, Muutos) sekä kotoutumisen edistämisestä annetussa laissa tarkoitettu kotoutumiskoulutus; ei kuitenkaan luku- ja kirjoitustaidon opetus).
Keskitetään opiskelijavalinta, ratkaisujen kirjaaminen asiakastietojärjestelmään, lausuntojen antaminen, keskeytyksiin liittyvät selvitykset ja vastineet, palautteet sekä päättymislausunto ja samalla opiskelijastatuksen selvittäminen. Kunnan omavalmentaja huolehtii työvoimakoulutuksiin ohjaamisesta ja työvoimakoulutuksen aikana asiakkuus säilyy kunnan omavalmentajalla.
Työvoimakoulutusta voidaan mahdollisesti hankkia jatkossa myös omana tuotantona oppilaitosten (OSAO, OAMK) kuntaomistusten myötä.
- d. **Asiantuntija-arvioinnit** (osaamis- ja ammattitaitokartoitukset, työkyvyn tutkimukset ja arvioinnit, yrittäjävalmiuksien ja yritystoiminnan edellytysten arvioinnit, kotoutumisen edistämisestä annetun lain 9 §:ssä tarkoitetut alkukartoitukset).
Asiantuntija-arviointeihin ohjautumisen arvioiminen keskitetään niiltä osin kuin se vaatii erityisosaamista; muutoin kunnan omavalmentaja ohjaa.
- e. **Muutosturvakoulutus.**
Kunnan omavalmentaja ohjaa asiakkaan palveluun ja tekee palvelun edellyttämän viranomaistyön kuten suunnitelmien päivittämisen, ratkaisut ja päätökset sekä lausunnot. Muutosturvakoulutusta voidaan mahdollisesti hankkia jatkossa myös omana tuotantona oppilaitosten (OSAO, OAMK) kuntaomistusten myötä.

2.2.4 Monialaiset palvelut ja työkyvyn tukeminen

Monialaisen palvelun ytimen muodostavat lakisääteiset työvoima-, sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelut. Lisäksi asiakkaan työkykyä ja työllistymistä edistetään palvelutarpeiden mukaan kuntien vapaaehtoisilla työllisyyspalveluilla, sivistys-, nuoriso- ja liikuntapalveluilla sekä yritysten, kolmannen sektorin tai hankkeiden tuottamilla muilla palveluilla.

Työllisyysalueella monialaisen palvelun asiakkuus on kunnan omavalmentajalla. Yhdessä verkoston kanssa on omavalmentajan tehtävänä tukea työttömän työllistymisen edellytyksiä sekä etsiä hänelle työ- ja toimintakykyyn ja terveydentilaan soveltuvaa työtä. Työkyvyn tuen palveluissa painopiste on alkuvaiheessa sosiaali- ja terveyspalveluissa ja työ- ja toimintakyvyn arvioinnissa. Työhön kuntoutumisen edetessä painopiste siirtyy työkyvyn tukeen ja lopulta työllistymisen tukeen.

Asiakkailla, joilla on työllistymisen edistäminen ei ole ajankohtaista, painopiste on toimintakyvyn tuessa ja asiakkaan ohjauksessa palvelutarpeen mukaisiin palveluihin.

Työllisyysalue laatii muiden toimijoiden, kuten hyvinvointialue Pohteen ja Kelan, kanssa selkeät monialaisen yhteistyön sopimukset, joissa sovitaan toimijoiden vastuut ja yhteistyökäytännöt asiakkaan prosessissa. Sovittava on erityisesti

- terveydenhuollon ja sosiaalihuollon yhteistyöstä työttömien terveystarkastuksiin ohjaamisen osalta (Pohde ja työvoimaviranomainen);
- työttömän työkyvyn arviointiin liittyvistä yhteistyökäytännöistä (Kela ja työvoimaviranomainen); sekä
- toimintamalleista, joilla turvataan työnhakija-asiakkaiden yhdenvertaisten ja palvelutarpeen mukaisten sosiaalipalveluiden saatavuus (Pohde ja työvoimaviranomainen).

2.2.5 Nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu

Työllisyysalueen kuntien kesken on tunnistettu tarve nuorille kohdennetuista palveluista ja palveluiden saavutettavuudesta matalalla kynnyksellä lähipalveluna. Työllisyysalueen kunnat ovat keskenään erilaisia ja nuorten ja työttömien nuorten määrät vaihtelevat. Tämä vaikuttaa siihen, miten nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu kussakin kunnassa tai alueella tulisi järjestää tai miten sitä tulisi kehittää. Osalla kunnista on jo toimiva Ohjaamo, osa suunnittelee Ohjaamo-toiminnan käynnistämistä ja osassa monialaista yhteistyötä tehdään muulla tavoin.

Työllisyysalueella on käynnistetty arvion laatiminen alueen nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun tarpeesta. Arvion pohjalta jatketaan nuorten monialaisen tuen yhteispalvelun edistämistä työllisyysalueen kunnissa niiltä osin, mitä palvelun yhdenvertainen saatavuus edellyttää.

2.2.6 Työnhakijana olevan kotoutumisasiakkaan palvelut

Vastuukunta tarjoaa seuraavat palvelut keskitetysti kotoutumissuunnitelmaan oikeutetuille työnhakijana oleville maahanmuuttajille:

- kotoutumislain mukainen osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi;
- kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma; sekä
- kotoutuja-asiakkaan omaehtoisen opiskelun palvelut.

Lisäksi vastuukunta tarjoaa työvoimapalveluita työnhakijoille, jotka ovat ylittäneet kotoutumisajan, mutta jotka palvelutarpeen arvioinnin mukaisesti vielä tarvitsevat kotoutumista edistäviä palveluita.

Vastuukunta hankkii ostopalveluna työllisyysalueelle seuraavat palvelut:

- **Työvoimakoulutuksena toteutettavat kotoutumiskoulutukset.**
- **Työnhakija-asiakkaana olevien kotoutujien monikielinen yhteiskuntaorientaatio.**
Oulun kaupungin Sivistys- ja kulttuuripalvelut ja muut kunnat voivat järjestää lisäksi ostopalveluna hankittua yhteiskuntaorientaatiota lisäpalveluna itse, kumppanin tuottamana tai ostopalveluna.
- **Kielitestaukset.**

Osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointiin liittyvä kielitaidon lähtötason kartoitus hankitaan asiantuntijapalveluna. Lisäksi kielitaitotason testaus kotoutumiskoulutuksen päättyen hankittaisiin erillisenä kotoutumiskoulutuksesta. Kotoutumiskoulutuksen 4. moduuliin sisältyvä YKI-testaus järjestetään edelleen.

- **Tulkkauspalvelut (työvoimaviranomaisen työhön).**

Oulun kaupunki vastuukuntana vastaa palvelun saatavuudesta työvoimaviranomaisen tehtävissä työllisyysalueella.

Palvelut tarjotaan tarpeen mukaan

- kasvokkain palveluna vastuukunnassa;
- videotapaamisena asiakkaan kotiin tai esim. kunnan etäasiointipisteeseen;
- puhelimitse; tai
- sähköisenä asiointipalveluna.

Yhteistyö oman kunnan palveluihin rakennetaan asiakkaan palvelutarpeen mukaan (esim. työnvälitys). Jokaisen kunnan tehtäviin kuuluu asiakkaiden ohjaus ja neuvonta kotoutumispalveluihin kaikille maahanmuuttajille (työnhakijat, työvoiman ulkopuolella olevat).

Sopimuskunnat vastaavat muiden kuin keskitettyjen palveluiden piiriin kuuluvien maahanmuuttaja-asiakkaiden työvoimapalveluista.

2.3 Muut kuin työvoimaviranomaisen lakisääteisiin palveluihin kuuluvat kotoutumispalvelut

Kuntien omat kotoutumista edistävät palvelut:

- Palvelun tarpeessa olevien tavoittaminen.
- Ohjaus ja neuvonta kotoutumispalveluihin kaikille maahanmuuttajille (työnhakijat, työvoiman ulkopuolella olevat).
- Kunnan kotoutumisen edistämisen palvelut kaikille maahanmuuttajille. Kunnan lakisääteiset palvelut kotoutumisprosessissa.
- Kunta koordinoi pakolaisten vastaanottoa ja kotoutumisen edistämistä (kuntien keskinäiset sopimukset ja ostopalvelut mahdollisia).
- Kunta vastaa kotoutumisohjelman laatimisesta.
- Kunnan palveluekosysteemin (ml. kolmas sektori, työnantajat) hyödyntäminen kohderyhmän palvelussa.
- Yleiset kuntalaisille tarjottavat palvelut kuten asumiseen, päivähoitoon ja koulutukseen liittyvät palvelut.

Työvoimaviranomaisen työllisyysalueella tarjoamat palvelut työvoiman ulkopuolella oleville kotoutumisasiakkaille:

- Työvoiman ulkopuolella olevien informointi yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa: yhteinen viestintä, viestintäkanavat ja -materiaali.
- Tieto-, ohjaus- ja neuvontapalvelut.

- Kotoutumispalveluiden tarjoaminen palvelutarpeen mukaan työvoiman ulkopuolella oleville, jotka ovat siirtymässä kohti työmarkkinoita.

2.4 Työnantaja-asiakkaan palvelut

Lakisääteiset työnantajapalvelut, jotka delegoidaan kunnille tuotettavaksi lähipalveluina:

- a. Työnantaja- ja yritysasiakkaiden neuvontapalvelut:
 - Tietoa työvoiman saatavuudesta ja hankinnasta, tietoa rekrytoinnin taloudellisista tuista
 - Tietoa koulutusmahdollisuuksista ja muista osaamisen kehittämismahdollisuuksista
 - Tietoa työmarkkinoista, aloista ja ammateista
 - Tietoa yritystoiminnan käynnistämisestä ja kehittämismahdollisuuksista
 - Tietoa muutosturvan toteuttamiseksi tarjolla olevista palveluista, tuista ja korvauksista
 - Tietoa sähköisestä asiointista (keskitettynä yhteinen palvelunumero työnantajille).
- b. Työnvälityspalvelut työnantajille ja työnhakijoille (rekrytointipalvelut):
 - työnantaja- ja yrityskäynnit (tiivis yhteistyö kunnan muiden toimialojen kanssa);
 - työnantajayritysten palvelutarpeen kartoitus ja ohjaus oikeaan palveluun; sekä
 - ehdokashaku ja ehdokasasettelu työnantajien tarpeisiin, työtarjoukset työnhakijoille.

Lakisääteiset työnantaja-asiakkaan palvelut, jotka keskitetään vastuukuntaan:

- a. Työpaikkailmoitusten tarkistaminen
 - b. Palkkatukipäätökset
 - c. EURES-verkoston palvelut, kansainvälinen rekrytointi
 - d. Työolosuhteiden järjestelytuki
 - e. Vuorotteluvapaa-palvelut ja päätökset
 - f. Lakisääteinen muutosturvaprosessi
- Vastuukunta huolehtii lakisääteisen prosessin toteutumisesta tiiviissä yhteistyössä kuntien työllisyys- ja elinkeinopalveluiden kanssa.*

Lakisääteiset työnantaja-asiakkaan palvelut, joita työvoimaviranomainen hankkii ostopalveluna:

- a. Alkavan yrityksen valmennus- ja koulutuspalvelut (ml. yrittäjyyskoulutus)
- b. Starttirahapäätöksen tekemiseksi tarvittavat lausunnot
- c. Yhteishankintakoulutukset (mm. työvoimakoulutukset, rekrytointikoulutukset, muutosturvakoulutukset).

Ei-lakisääteisiä palveluita työnantaja-asiakkaille ja kohtaannon edistämiseksi:

- Vastuukunta koordinoi rekrytointitilaisuuksia, jotka palvelevat koko työllisyysalueen asiakaskuntaa. Pienimuotoisemmat, paikallisten yritysten tarpeisiin soveltuvat tapahtumat kukin kunta järjestää itse.
- Vastuukunta koordinoi rekrytointi- ja imagokampanjoita esim. monimuotoisen työelämän edistämiseksi tai tiettyyn työvoimapulasta kärsivään alaan liittyen (esim. MääHoidan, WeLoveMetal).

2.5 Hankinnat

2.5.1 Lakisääteisten palveluiden hankinta

Lakisääteisten TE-palvelujen hankintaprosessi keskitetään työllisyysalueen vastuukunnalle Oululle. Osa palveluista voidaan hankkia siten, että palvelu tuotetaan työllisyysalueen yksittäisessä kunnassa. Tällöin palveluihin voi osallistua myös työllisyysalueen muiden kuntien työnhakija-asiakkaita.

Lainsäädäntö mahdollistaa, että myös muiden työllisyysalueiden työnhakijat voivat osallistua Oulun työllisyysalueen hankkimaan palveluun. Tällöin kustannusten jakautumisesta sovitaan asiakkaan työllisyysalueen kanssa. Mikäli muiden työllisyysalueiden kanssa nähdään järkevänä, voidaan palveluja hankkia keskitetysti yhden työllisyysalueen vastuukunnan toimesta useammalla työllisyysalueella. Hankinnan hallinnan prosessit niitä tukevine tietojärjestelmineen ovat vastaavasti hankinnasta vastaavan organisaation vastuulla.

Ostopalveluina tuotettavien lakisääteisten palveluiden tarve kartoitetaan ja arvioidaan yhdessä työllisyysalueen kuntien ja yritysten kanssa ja palvelut hankitaan tasavertaisesti koko työllisyysalueen (tai mikäli muiden työllisyysalueiden kanssa sovitaan yhteishankinnoista, laajemmin eri työllisyysalueiden) asiakkaille. Tavoitteena on turvata palveluiden saatavuus ja koko työssäkäyntialueen työmarkkinoiden toimivuus. Äkillisten rakennemuutosten tarpeet huomioidaan hankinnoissa ja niissä tehdään tiivistä yhteistyötä myös valtionhallinnon (ELY-keskus, KEHA) kanssa.

Hankintatarpeissa otetaan huomioon yhdenvertaisuuden lisäksi kuntien erilaiset toimintaympäristöt ja asiakkaiden (henkilöasiakkaat ja työnantaja-asiakkaat) erilaiset tarpeet. Heikommassa työmarkkina-asemassa olevat, kuten pitkään työttömänä olleet, nuoret ja maahanmuuttajat, huomioidaan palvelutarpeiden kartoittamisessa ja palveluhankintoja suunniteltaessa. Kotoutumispalveluiden kilpailutuksissa huomioidaan kuntien asiakasmäärät ja -tarpeet sekä pitkät etäisyydet tarjoamalla etäopetuksen mahdollisuus. Kunnat kartoittavat palvelutarpeitaan ja arvioivat niiden määriä vuositasolla.

Kaikkien ostopalveluiden osalta kuntiin/omavalmentajille jää vastuu palveluiden markkinoinnista, asiakkaan ohjaamisesta palveluun sekä asiakaspalvelusta palvelun aikana. Kukin kunta vastaa omista vapaaehtoisista palveluistaan ja niiden hankinnasta. Hankintayhteistyötä kuntien kesken on mahdollista tehdä.

Vastuukunnan työllisyysalueelle kilpailuttamien palveluiden lisäksi jokainen kunta voi tarjota lakisääteisiä työllistymistä edistäviä palveluita myös tuottamalla sitä itse. Esimerkiksi ostopalveluna hankitun työhönvalmennuksen lisäksi kunta voi siis tarjota asiakkaalle työhönvalmennusta oman henkilöstönsä tuottamana.

2.5.2 Ei-lakisääteisten palveluiden hankinta

Täydentävää kielikoulutusta voidaan hankkia Oulun toimesta keskitetysti koko työllisyysalueelle tai kunnat voivat itse ostaa koulutusta tarpeen mukaan. Kustannukset käytön mukaan.

Muut ei-lakisääteiset palvelut jokainen kunta hankkii tai toteuttaa itse oman palvelutarpeensa mukaisesti tai sopimuksellisesti kunnat yhdessä.

2.6 Keskitettävät työllisyysalueen tukipalvelut

Tässä luvussa kuvataan työvoimapalveluiden tuottamista tukevat palvelut, joiden tuotanto keskitetään vastuukuntaan.

2.6.1 Työllisyysalueen toimijoiden neuvonta

Työllisyysalueen henkilöstön tarpeisiin rakennetaan palveleva puhelinverkosto, ns. kuuma linja, jonka kautta sopimuskunnissa työskentelevä henkilöstö saa apua ja neuvontaa työnantajapalveluiden tuottamiseen liittyvissä kysymyksissä.

2.6.2 Työllisyysalueen johtaminen ja kehittämisen koordinointi

Vastuukunta vastaa työllisyysalueen johtamisesta yhteisen toimielimen asettamien tavoitteiden mukaisesti, työllisyysalueen yhteisestä edunvalvonnasta ja asioiden valmistelusta päätöksentekoa varten sekä koordinoi kuntaekosysteemin hyödyntämistä työllisyyden edistämisessä.

Vastuukunta vastaa työllisyysmäärärahojen käytön suunnittelusta.

Yhdenvertaisen palvelun varmistamiseksi vastuukunta vastaa henkilöstön osaamisen kehittämisestä lakisääteisten palveluiden osalta sekä koordinoi yhteisen toimintamallin kehittämistä ja toteuttamista.

2.6.3 Tuki- ja maksatustoimet

Keskitettävänä palveluina vastuukunta tuottaa seuraavat tuki- ja maksatustoimet:

- Palkkatukipäätökset ja palkkatuen maksatus;
- Starttirahapäätökset ja starttirahan maksatus;
- Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta; sekä
- Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus.

2.6.5 Tiedolla johtaminen ja tietojärjestelmät

Työllisyysalueen tiedolla johtamisen toiminto tuottaa itse tiedolla johtamisen palvelunsa hyödyntäen valtakunnallisesti tarjottavia työkaluja ja raportteja (KEHA-keskus ja muut mahdolliset toimijat). Ostopalveluna voidaan hankkia esimerkiksi erilaisia selvityksiä ja raportteja.

Vastuukunnalle keskitetään seuraavat työllisyysalueen tiedolla johtamisen tehtävät:

- työllisyysalueen tiedolla johtamisen kokonaissuunnittelu, koordinointi ja kehittäminen;
- työllisyysaluetta koskeva seuranta ja raportointi.

Lisäksi vastuukunta voi erikseen niin sovittaessa tuottaa sopimuskunnille tiedolla johtamisen tukipalvelua esimerkiksi perehdytykseen ja neuvontaan liittyen.

Kunnat vastaavat omiin tarpeisiinsa tulevista, kuntaansa koskevista tilastoinneista ja raportoinneista, ja nimeävät tiedolla johtamisen yhteyshenkilön.

Oulun seudun kuntakokeilussa on otettu tietojärjestelmien osalta käyttöön kuntien välinen keskitetty toimintamalli, jota jalostetaan työllisyysalueen toimintaan. Kehittämisessä huomioidaan kuntien omien järjestelmien mahdolliset integraatiotarpeet yhteisiin järjestelmiin. Työvoimaviranomaisella on

velvollisuus käyttää valtakunnallista tietovarantoa, palvelualustaa ja asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta. Asiakastietojärjestelmäkokonaisuuteen sisältyy asiakkuudenhallintajärjestelmä, yleinen avustusjärjestelmä sekä sähköiset asiointipalvelut.

Työvoimaviranomainen voi hankkia asiakastietojärjestelmäkokonaisuutta täydentäviä lisäosia huomioiden niiden yhteensopivuus sekä KEHA-keskuksen määrittelemät tietotekniset ja tietoturvaan liittyvät vaatimukset. Lisäksi kunnat käyttävät kotoutumisasiakkaiden osalta valtakunnallista järjestelmää, joka tulee käyttöön v. 2025.

2.6.6 Viestintä

Vastuukunnalle keskitetään seuraavat työllisyysalueen viestinnän tehtävät:

- työllisyysalueen viestinnän kokonaissuunnittelu ja -koordinointi;
- koko alueelle yhteisten palveluiden viestintämateriaalien suunnittelu ja tuotanto.

Lisäksi vastuukunta voi erikseen niin sovittaessa hoitaa myös muiden kuntien muiden kuin lakisääteisten ja keskitettyjen lähipalveluiden viestintää osana laajempaa viestintää.

Ostopalveluita käytetään tarvittaessa viestinnän suunnitteluun ja toteutukseen (esim. viestintä-, mainos- tai markkinointitoimiston palvelut) sekä näkyvyyspaikkojen hankintaan (esim. radio-, some- tai televisiomainonta ja lehti-ilmoitukset).

Työllisyysalueen kunnat vastaavat omien palveluidensa viestinnästä osana oman kunnan yleistä asukasviestintää. Lisäksi kunnat vastaavat kukin omalta osaltaan työllisyysalueen sisäisestä viestinnästä eli siitä, että kunnan henkilöstö ja päättäjät saavat olennaisen tiedon työllisyysalueen toiminnasta. Kaikki kunnat nimeävät viestinnästä vastaavan henkilön/henkilöitä ja määrittävät itse resurssin laajuuden.

Viestintää ohjaamaan laaditaan kuntien kesken tarkempi viestintästrategia/-suunnitelma. Siinä määritellään mm. kuka viestii ja kenelle, jotta kaikki oleelliset kohderyhmät tavoitetaan ja viesti asiakkaille, kumppaneille sekä muille toimijoille on kaikilta osin yhdenmukainen. Olennaisen ja kuntien päätöksentekoon vaikuttavan tiedon on saavutettava kaikkien kuntien päätöksentekoelimet asianmukaisesti.

3 Kohtaannon, työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton edistäminen

Kohtaannon, työvoiman liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton edistäminen vaatii tiivistä yhteistyötä työllisyysalueen kuntien välillä, eri työllisyysalueiden välillä sekä erilaisten sidosryhmien ja verkostojen kanssa. Vuoropuhelu työnantajien kanssa ja työnvälityksen tehostaminen on avainasemassa kohtaannon edistämisessä. Työllisyysalueelle luodaan yhteinen toimintamalli työnantajien palvelutarpeiden ja osaamistarpeiden kartoitukseen.

3.1 Työllisyysalueen sisäiset verkostot

Työllisyysalueen sisäiseen verkostotyöhön rakennetaan

- työnantaja- ja yritysverkosto,
- työnvälitystä tehostava verkosto,
- kotoutumista edistävä verkosto; sekä
- oppilaitosverkosto.

Verkostoja rakennetaan tarkoituksenmukaisuuden ja vaikuttavuuden periaatteella, huomioiden jo olemassa olevat verkostot. Verkostojen avulla varmistetaan tiedonkulku, palveluiden yhdenvertaisuus sekä alueen sisäinen työvoiman liikkuvuus. Verkostot koostuvat elinkeinoelämän edustajista, työvoimaviranomaisista sekä eri sidosryhmien edustajista. Verkostojen koordinoituvastuu on vastuukunnalla, tarvittaessa vastuuta voidaan jakaa osaamisen ja mielenkiinnon mukaan. Sopimuskunnat osallistuvat verkostotyöhön työllisyysalueen tavoitteiden edistämiseksi.

Työnantaja- ja yritysverkosto koostuu kuntien sekä sidosryhmien edustajista. Verkosto tavoitteena on seurata, suunnitella ja kehittää työllisyysalueen yrityksille suunnattuja julkisia palveluita, kerätä ennakoititietoa mm. osaamis- ja työntekijätarpeisiin liittyen sekä toimia alkuvaiheen tiedonvälittäjänä esim. rakennemuutostilanteissa. Verkoston tavoitteena on varmistaa työnantajien ja yritysten tarpeisiin vastaavien palveluiden ja koulutusten tarjontaa, edistää työvoiman liikkuvuutta työllisyysalueen sisällä sekä suunnitella toimia työperäisen maahanmuuton ja ylläalueellisen kohtaannon edistämiseksi. Verkosto toimii myös kuntien palveluhenkilöstön vapaamuotoisena keskustelufoorumina, jossa vaihdetaan tietoa ja hyviä käytänteitä.

Työnvälitystä tehostava verkosto: Työnvälityksen toimivuus varmistetaan laajentamalla BusinessOulun työllisyyspalveluiden Isku-tiimin toimintaa koko työllisyysaluetta koskevaksi. Isku-tiimiä koordinoi Oulu ja se koostuu mm. työllisyysalueen kuntien omavalmentajista ja työhönvalmentajista. Isku-tiimin tarkoituksena on tehostaa työnvälitystä työllisyysalueella, edistää työvoiman alueellista liikkuvuutta sekä lisätä tiedonkulkua avoimista työpaikoista ja alueen yritysten työvoimatarpeista.

Kotoutumispalveluiden verkosto koostuu työvoimaviranomaisen ja kuntien omien kotoutumispalveluiden yhteyshenkilöistä sekä sidosryhmien edustajista. Tärkeitä sidosryhmiä ovat ELY-keskus, hyvinvointialue ja KELA. Verkoston tehtävänä on seurata kotoutumispalveluiden alueellista toteutumista sekä varmistaa palvelun laatua ja yhdenvertaisuutta, verkoston toimijoiden yhteistyön sujuvuutta ja alueella tarvittavien palvelujen kehittämistä. Verkostotyössä keskeistä on asiakkaan palveluprosesseihin liittyvien toimintamallien kehittäminen ja toimeenpaneminen. Kotoutumispalveluihin liittyvää yhteistyötä tehdään myös työnantajien, palveluntuottajien, oppilaitosten ja kolmannen sektorin kanssa.

Oppilaitosverkostossa pyritään vaikuttamaan ammatilliseen liikkuvuuteen ja osaajien riittävyyteen nostamalla alueen koulutustasoa, suuntaamalla koulutustarjontaa työllistävälle aloille sekä luomalla joustavaa täydennys- ja uudelleen koulutusta mm. edistämällä osatutkintojen suorittamista. Vahvistamalla alueen yritysten osaamisstrategista ajattelua ja kehittämällä ennakoituvuutta kyetään vastaamaan paremmin myös pitkän aikavälin osaamis- ja työvoimatarpeisiin.

3.2 Kehittämistoimet

3.2.1 Välityömarkkinoiden kehittäminen

Työllisyysalue panostaa välityömarkkinoiden kehittämiseen alueellaan tavoitteenaan sujuvoittaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien, kuten pitkään työttömänä olleiden, täsmätyökykyisten ja maahanmuuttajien siirtymiä työmarkkinoille. Kehittämistä tehdään yhteistyössä välityömarkkinatoimijoiden, kuten Työkanava Oy:n, järjestöjen, säätiöiden, sosiaalisten yritysten ja hankkeiden kanssa tarvelähtöisesti ja vaikuttavuus edellä.

3.2.2 Työperäisen maahanmuuton edistäminen

Työperäisen maahanmuuton edistämiseen ja kansainvälisten osaajien houkutteluun panostetaan yhteisesti sovittavilla toimenpiteillä, mm. työvoimapulasta kärsiville aloille suunnatuilla osaajahoukuttelukampanjoilla. Pitovoiman varmistamiseksi asiakkaiden palveluprosessien täytyy olla työllisyysalueella sujuvia ja helposti saavutettavissa eri elämäntilanteissa. Palveluprosesseja yhdenmukaistetaan ja kehitetään yhteistyössä kuntakohtaisten verkostojen kanssa. Erityisesti tuetaan kansainvälisten opiskelijoiden siirtymistä työelämään, jotta varmistetaan heidän jäämisensä alueelle.

Sopimuskuntien lähipalveluiden rinnalla International House Oulu tarjoaa tietoa ja palveluita alueen vieraskielisille asukkaille ja alueelle muuttoa suunnitteleville sekä tukee yritysten kansainvälistä rekrytointia. Yritysten monimuotoisen työelämän valmiuksia vahvistetaan mm. valmennusten avulla. Monimuotoisuutta lisätään luomalla ketterät toimintamallit ja yksinkertaiset palvelupolut, jotta yritysten on mahdollisimman helppoa työllistää haastavassa työmarkkinatilanteessa olevia työnhakijoita.

Ylialueellisen liikkuvuuden ja työperäisen maahanmuuton edistämässä tehdään yhteistyötä mm. muiden työllisyysalueiden, ELY-keskuksen, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja Work in Finland -kokonaisuuden kanssa. Lisäksi tehdään pohjoismaista yhteistyötä.

4 Varautuminen rakennemuutostilanteisiin

Työllisyysalueella rakennetaan yhteinen toimintamalli rakennemuutosten ennakointiin hyödyntäen työllisyysalueen sisäisiä, työllisyysalueiden välisiä ja valtakunnallisia verkostoja sekä sidosryhmäyhteistyötä. Rakentamalla muutostilanteisiin siirrettävät toimintamallit lisätään muutostilanteisiin reagoimisen ketteryttä. Tarvittaessa erilaisten työryhmien ja verkostojen toimintaa arvioidaan, yhdenmukaistetaan sekä muotoillaan yhteensopivaksi. Aktiivinen yhteistyö kohtaannon edistämiseksi torjuu myös rakennemuutoksen aiheuttamia ilmiöitä.

Työllisyysalueen tiedolla johtamisen kokonaisuus tukee rakennemuutoksiin varautumista jatkuvalla tilannekuvan ylläpidolla sekä ennakoiden alueen työllisyyteen, työttömyyteen, elinkeinoelämään, koulutukseen ja yhteiskuntaan liittyviä muutoksia. Tiedolla johtamisen asiantuntijat ja oman vastuualueensa substanssiasiantuntijat osallistuvat paikallisiin, alueellisiin ja kansallisiin verkostoihin, saavat tietoa ennakoitavissa olevista rakennemuutoksista ja viestivät niistä työllisyysalueella. Näin mahdollistetaan ennakoiva palveluiden, palvelujärjestelmän ja verkostotyön kehittäminen sekä riittävä operatiivinen reagoitakyky.

Työllisyysalue tekee jatkuvaa yhteistyötä elinkeinoelämän kanssa ja lisää julkisten yrityspalveluiden tuntemusta, jotta muutostilanteissa yritysten kynnys avun pyytämiseen olisi mahdollisimman matala. Pitkällä aikavälillä kasvatetaan seudun resilienssiä panostamalla usean toimialan kasvun edellytyksiin. Megatrendit ja tietyt suuntaukset kuten vihreä siirtymä, kiertotalous ja väestön ikääntyminen luovat uusia liiketoimintamahdollisuuksia ja vaikuttavat osaamis- ja työntekijätarpeisiin lähitulevaisuudessa.

Nuorten uravalintoihin ja suuntautumiseen työvoimapulasta kärsiville aloille pyritään vaikuttamaan kehittämällä yrittäjyyskasvatuksen malleja sekä hyödyntämällä Oulun kaupungin Työn Taitajat – nuorisovaikuttamisen toimintamallia ja Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjyyskasvatusverkostoa yritysten ja oppilaitosten välisen yhteistyön lisäämiseen koko työllisyysalueella. Työvoimapulasta kärsiville ja rakennemuutosuhan alla oleville aloille tehdään tarvittaessa imago- ja/tai rekrytointikampanjoita. Yrityksiä ohjataan tekemään pitemmän aikavälin rekrytointi- ja osaamistarvesuunnitelmia liiketoimintansa osaavan työvoiman saatavuuden varmistamiseksi ja ennakkointityön edistämiseksi.

5 Sidosryhmät

Tässä luvussa on tunnistettu työllisyysalueen keskeisimpiä sidosryhmiä eri asiakasryhmien ja palvelukokonaisuuksien näkökulmasta.

5.1 Tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut

- **Kuntien palvelut/palvelupisteet.** Kuntien omissa asiointipisteissä ohjaus ja neuvonta palveluihin. Työllisyysalueen keskitetyissä palveluissa yhteistyö Oulu10:n kanssa. Vieraskielisten asiakkaiden ajanvaraukseton käyntiasiointi International Housessa (Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut).
- **ELY-keskus.** Uudenmaan ELY-keskuksen työttömyysturvaneuvonta asiakkaille.
- **KEHA-keskus.** Tietojärjestelmien keskitetty tuki: Työmarkkinatori, A-TMT. Prosessiohjaus, oikeudellinen tuki.
- **Hyvinvointialue (Pohde).** Asiakkaiden ohjaus sosiaali- ja terveyspalveluihin.
- **KELA.** Pop up –palvelu BusinessAsemalla. Viranomaisyhteistyö. Asiakkaiden ohjaus Kelan palveluihin.
- **Migri.** Oleskelu- ja työluvut.
- **DVV.** Kotikuntatiedot, Poliisi.
- **Koulutuksen järjestäjät.** Neuvonta ja ohjaus koulutusmahdollisuuksista. Ammatilliset oppilaitokset esim. Oulun seudun ammattiopisto OSAO, Luovi, Oulun seudun palvelualueen oppilaitos PAO, PSK-ammattiopisto, Peräpohjolan Opisto, Suomen Diakoniaopisto. Korkeakoulut esim. Oulun ammattikorkeakoulu, Lapin ammattikorkeakoulu, Diakonia-ammattikorkeakoulu, Oulun yliopisto, Lapin yliopisto.
- **Järjestöt.** Ohjaus järjestöjen ja hankkeiden toiminnan piiriin
- **Yksityiset palveluntarjoajat.** Ostopalvelut tarpeen mukaan.
- **Uusyrityskeskus.** Palvelut ajanvarauksella ja ilman. Yrityskummien pop up BusinessAsemalla.
- **Oulun innovaatioallianssin palvelut.** Saatavilla BusinessAsemalla.
- **Startup-yrittäjyyttä tukevat palvelut.** Saatavilla BusinessAsemalla.
- **Muut sidosryhmät.** Valtakunnalliset ja paikalliset sidosryhmät tarpeen mukaan.

5.2 Työn löytymisen ja osaamisen kehittämisen palvelut sekä toimialapalvelut:

- **Työnantajat/yritykset, kuntien elinkeinopalvelut, yrityspalveluorganisaatiot sekä työnantaja- ja toimialajärjestöt.** Ennakointiyhteistyö ja elinkeinoelämän tarpeiden tunnistaminen osaamisen kehittämisen palveluiden sisällön ja hankintojen suunnittelussa.
- **Kuntien muut palvelut/toimialat.** Työnhakija-asiakkaille työkokeilu- ja palkkatukipaikkoja kunnissa. Kunnissa voidaan tarjota myös nuorten työpajatoimintaa. Palveluihin liittyvää kehittämis-yhteistyötä kuntaorganisaatioiden sisällä ja kuntien välillä. Kuntien yksiköt oppimisympäristöinä ja opinnollistamisen paikkoina.
- **ELY-keskus.** Yhteistyö ennakoinnissa ja mm. Jatkuvan oppimisen työryhmässä.
- **KEHA-keskus.** Valtakunnallisia ohjeita ja perehdytysmateriaalia sekä siirtymävaiheen tuki.
- **Pohde.** Opinnollistamisen yhteistyö kuntouttavassa työtoiminnassa olevien työnhakija-asiakkaiden osalta.
- **KELA.** Yhteistyö asiakasprosessin aikana asiakastyön sujuvuuden varmistamiseksi.
- **Muut viranomaiset.** Valtakunnallista kehittämis-yhteistyötä mm.
 - TEM:n ja OKM:n asettamiin Osaamisen kehittämisen työryhmän kuulemistilaisuuksiin osallistuminen;
 - Jatkuvan oppimisen digitaalista palvelukokonaisuutta valmistelevaan hankkeeseen osallistuminen;
 - Lakisääteisten palveluiden hankinnan osalta tarvittaessa yhteistyö muiden työllisyysalueiden kanssa.
- **Oppilaitosyhteistyön alueelliset yhteistyöverkostot.**
 - Työnhakija-asiakkaiden sujuvien koulutuspolkujen edistäminen
 - Opinnollistamisen ja siitä jatkoloppimisen edistäminen
 - Koulutuskokeilukäytäntöjen kehittäminen sekä yhteistyö työvoimakoulutukseen ja muuhun koulutukseen ohjautumiseksi
 - OSAO Ovi: pop upit BusinessAsemalla ja opinto-ohjaajat tavattavissa BusinessOulun tiloissa myös ajanvarauksella sovittuna päivänä työnhakija-asiakkaille.
- **Järjestöt.** Työkokeilu- ja palkkatukipaikat, kuntouttava työtoiminta; opinnollistamisen yhteistyö. Järjestöjen hanketoiminnan yhteydessä tehtävä yhteistyö työnhakija-asiakkaiden palvelujen kehittämisessä. Asiakkaiden ohjaus hankkeisiin esim. tiiviimpään työhönvalmennuspalveluun.
- **Yksityiset palveluntuottajat.** Hankintoihin ja ostopalveluiden suunnittelun yhteistyö. Asiakkaiden palveluun (mm. työvoimakoulutukset ja valmennukset) ohjautumisen ja markkinoinnin yhteistyö. Henkilöstöpalvelualan yritykset: kohtaannon edistäminen.

5.3 Työnantaja-/yrityspalvelut ja elinvoiman kehittäminen

- **Kuntien omat palvelut/toimialat.**
 - Sivistys – ja kulttuuripalvelut: alueelle muuttavien perheiden palvelut. Nuorten työ- ja yrittäjyysmyönteisyyteen vaikuttaminen mm. opetussuunnitelmayhteistyön ja yrittäjyyskasvatuksen keinoin.
 - Asuminen ja ympäristö: kaavoitus.
 - Elinkeinopalvelut ja -yhtiöt: elinkeinoelämän tarpeisiin vastaaminen, tiivis yhteistyö palveluntarjoajiin.
- **ELY-keskus.**

- Työllisyysalueella hyödynnetään laajasti ELY-keskuksen yrityksille suunnattuja ja yritysten rahoitus- ja kehittämispalveluita ohjaamalla yritysasiakkaita tarvelähtöisesti palveluiden piiriin sekä hyödyntämällä hankerahoitus alueen elinvoiman ja osaamisen kehittämiseksi.
- Tiivis yhteistyö rakennemuutostilanteissa.
- Yhteistyö jatkuvan oppimisen kehittämisessä alueella.
- **KEHA-keskus.** Kansalliset tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut. Kansainvälisen rekrytointin palvelut.
- **Aluehallintovirasto,** mm. elinkeinon harjoittamiseen liittyvät lupa-asiat
- **Koulutuksen järjestäjät.** Osaamistarpeiden ennakointi ja työvoiman saatavuus.
- **Järjestöt.** Elinkeinoelämän tarpeet ja kehittäminen.
 - Työllisyysalueen ja maakunnan Yrittäjäjärjestöt
 - Kauppakamari
 - Pohjois-Suomen hallituspartnerit
 - Yrityskummit.
 - Alueella n. 110 erilaista yhdistystä, joiden kanssa tehdään tiivistä yhteistyötä mm. heikossa työmarkkinatilanteessa olevien työnhakijoiden kanssa ja pyritään löytämään työllistymisen polkuja alueen yrityksiin.
- **Yksityiset palveluntarjoajat,** mm.
 - henkilöstöpalvelualan yritykset: kohtaannon edistäminen
 - yrityspalveluorganisaatiot kuten Uusyrityskeskus: yritysten alkuvaiheen palvelut
- **Business Finland, Team Finland, Finnvera Oyj.** Liiketoiminnan kasvuun ja kansainvälistymiseen sekä kansainväliseen rekrytointiin liittyvät palvelut.
- **International House Oulu.** Tarjoaa mm. neuvontaa ja valmennuksia työnantajille kansainväliseen rekrytointiin liittyen.
- **Work in Finland** –sivusto ja puhelinpalvelu yritysten kansainväliseen rekrytointiin sekä lupa-asioihin liittyvissä kysymyksissä.
- **Talent Boost -verkosto.** Yhteistyö työvoiman saatavuuden edistämiseksi.

5.4 Kotoutumisen edistäminen

- **Kuntien kotoutumispalvelut, muut kuntien palvelut/toimialat**
 - Kuntien yleiset ohjaus- ja neuvontapalvelut.
 - Kunnan kotoutumisohjelman laatiminen.
 - Kunnan koulutussektorin kanssa tehtävä yhteistyö. Palveluohjaus vapaaseen sivistystyöhön ja aikuislukioon.
- **ELY-keskus.** Tuki ja neuvonta kunnille kotoutumisen palveluiden järjestämisessä, valvonta, yhteistyö ja seuranta.
- **KEHA-keskus.** Kansainvälisen rekrytointin palvelut ja EURES-palvelut, perehdytys.
- **Hyvinvointialue (Pohde).** Monialaiset kotoutumissuunnitelmat, palveluohjaus ja palvelupolut Pohteen palveluihin sekä kuntouttava työtoiminta.
- **KELA.** Kelan palveluihin ohjaaminen, yhteistyö viestinnässä ja infojen järjestämisessä, yhteistyö kuntoutuspalveluissa.
- **Migri.** Oleskelulupa-asiat.
- **Aluehallintovirasto.** Ihmiskauppauhriepäilyt.

- **Koulutuksen järjestäjät.** Keskeisiä mm. Oulun aikuislukio, Vuolle-opisto, OSAO, OAMK, Yliopisto, OPAO, ODL, Luovi.
- **Järjestöt.** Keskeisiä mm. Vuolle-opisto, työllistävät järjestöt kuten Kestävän kehityksen keskus ja SPR-kontti, ODL hanketyön kautta, Startup Refugees.
- **Yksityiset palveluntarjoajat.** Kotoutumiskoulutusten ja muiden ostopalveluiden tarjoajat, henkilöstöpalveluyritykset.
- **Työnantajat ja työnantaja-/yrityspalveluorganisaatiot,** mm. kuntien omat yrityspalvelut, Pohjois-Pohjanmaan Yrittäjät, kauppakamarit, Uusyrityskeskus.
- **Muut sidosryhmät,** mm., maahanmuuttajayhdistykset ja neuvostot.
- **Talent Boost -verkosto.** Vieraskielisen työvoiman pysyvyyden edistämiseksi.

5.5 Työkyvyn tukeminen

Työllisyysalueen tahtotilana on luoda kuntarajat ylittävät, aktiiviset, monitoimijaiset verkostot työllisyyspalveluiden, hyvinvointialueen, Kelan, työnantajien ja kolmannen sektorin kanssa.

- **Kela.** Kelan tehtävänä monialaisessa yhteistoiminnassa on järjestää ja korvata ammatillista ja lääkinnällistä kuntoutusta sekä myöntää toimeentulotukea turvaavia etuuksia sairauden, kuntoutuksen ja työkyvyttömyyden ajalta lakisääteisten myöntämisedellytysten täyttyessä.
- **Hyvinvointialue (Pohde).** Yhteistyö työttömien terveystarkastuksiin, työkyvyn arviointeihin ja kuntouttavaan työtoimintaan liittyen. Työnhakija-asiakkaiden yhdenvertaisten ja palvelutarpeen mukaisten terveys- ja sosiaalipalveluiden saatavuudesta huolehtiminen.
- **Kuntien muut palvelut/toimialat** kuten sivistys-, kulttuuri-, nuoriso- ja liikuntapalvelut. Yhteistyö täydentävien palveluiden järjestämisessä asiakastarpeiden mukaisesti.
- **Yritykset/työnantajat.** Työnvälitys. Yhteistyö työhön poluttamisen prosessissa (esim. työkokeilun tai palkkatuetun työn kautta; työolosuhteiden järjestely).
- **Kolmas sektori ja hankkeet.** Yhteistyö täydentävien palveluiden järjestämisessä asiakastarpeiden mukaisesti.

5.6 Tiedolla johtaminen ja rakennemuutoksiin varautuminen

- **Pohjois-Pohjanmaan liitto.** Maakunnallinen ennakointityö. Ennakoinnin yhteistyöryhmä. Koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyöryhmä.
- **ELY-keskus.** Maakunnallinen ennakointityö. Yhteistyö rakennemuutostilanteissa ja jatkuvan oppimisen kehittämisessä.
- **Työ- ja elinkeinoministeriö.** Yhteistyö ELY-keskuksen koordinoimana ÄRM-tilanteissa.
- **Alueen koulutusorganisaatiot.** Koulutusten (muunto- ja täydennyskoulutus) suunnittelu ja toteutus alueen elinkeinoelämän tarpeiden mukaan.
- **Yrittäjäjärjestöt ja Kauppakamari.** Elinkeinoelämän tuntemus ja työnantajayhteydet. Ennakointityö.
- **Muut alueella toimivat verkostot.** Esimerkiksi Oulun Innovaatioallianssin kanssa tehtävä tki-yhteistyö.

5.7 Työllisyysalueiden välinen yhteistyö

Työllisyysalue tekee yhteistyötä muiden työllisyysalueiden kanssa avoimesti ja tarvelähtöisesti. Yhteistyötä voidaan tehdä esimerkiksi liittyen ylläalueellisiin rekrytointeihin, Eures-palveluihin tai hankintoihin.

Vastuukunta on aktiivinen toimija kuutoskaupunkien verkostossa, joka edistää työvoimapalveluiden ja elinvoiman kehittämiseen liittyviä teemoja valtakunnallisella tasolla sekä huolehtii osaltaan työllisyysalueiden edunvalvonnasta.

6 Toimitilat

Jokainen työllisyysalueeseen kuuluva kunta järjestää toiminnan tarvitsemat tilat itse. Vastuukunta Oulu järjestää tilat sekä omia lähipalveluita että työllisyysalueen keskitettäviä palveluita hoitavalle henkilöstölle.

Työllisyysalueen kunnat pyrkivät toteuttamaan toimintaperiaatetta, jossa kunnan työllisyys- ja yrityspalveluja hoitavien henkilöiden sekä asiakasvastaanoton vaatimat tilat olisivat keskeisellä paikalla ”saman katon alla” tai hyvin lähellä toisiaan. Oulun osalta henkilöstön tilat ja palvelut kootaan BusinessAseman yhteyteen.

7 Talous ja henkilöstö

7.1 Tehtävien hoitamiseen varattavat henkilöstövoimavarat ja niiden kohdentuminen

7.1.1 Henkilöstön sijoittuminen

Lähipalveluita toteuttava henkilöstö sijoittuu sen kunnan palvelukseen, jossa tekee asiakastyötä. Keskitettäviä palveluita toteuttava henkilöstö sijoittuu vastuukunnan palvelukseen.

Kunnat turvaavat lakisääteisten palveluiden yhdenvertaisen tuottamisen riittävällä resursoinnilla huomioiden

- siirtyvän henkilöstön ja kuntien oman henkilöstön,
- erilaisten asiakasryhmien vaatimat palvelutarpeet,
- työllisyysalueelle asetettavat tavoitteet ja
- työllisyysalueen yhteisen toimintamallin toteutuminen.

7.1.2 Alustava arvio keskitettävien palveluiden henkilöstöresurssista

Tässä luvussa kuvattu alustava arvio keskitettävien palveluiden henkilöstöresurssista päivittyy valmistelun edetessä ja valtion yhteistoimintamenettelyjen myötä. Keskitettävien palveluiden henkilöstö on vastuukunnan palveluksessa.

Työllisyysalueen lakisääteisiin keskitettäviin palveluihin arvioidaan alustavasti resursoitavan noin 47 henkilötyövuotta.

Työllisyysalueen yhteisiin tukipalveluihin, koordinaatioon ja johtamiseen arvioidaan alustavasti resursoitavan noin 24 henkilötyövuotta.

Henkilöstöasiantuntijan ja talousasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle huomioidaan yleiskustannuskertoimessa.

7.2 Henkilöstön osaamisen kehittäminen ja työhyvinvointi

Työllisyysalueen valmistelun aikana kunnat pyrkivät pysymään ajan tasalla asioista, jotka vaikuttavat niin nykyisen kuin tulevan henkilöstön osaamistarpeisiin. Kunnat valmistelevat työllisyysalueen yhteistä perehdyttämisohjelmaa sekä yhteistä toimintatapaa osaamisen ja työhyvinvoinnin systemaattiseksi kehittämiseksi. Yhteisvalmistelussa huomioidaan kuntakohtaiset tarpeet sekä integrointi kunnan omiin perehdyttämisen, osaamisen kehittämisen ja työhyvinvoinnin prosesseihin. Valtakunnallista TE2024 -perehdytyksen tukiohjelmaa voidaan hyödyntää koko työllisyysalueella.

Vastuukunta järjestää työllisyysalueen yhteiset koulutukset lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

Huomioiden työllisyysalueen yhteiset toimintatavat, jokainen kunta huolehtii oman henkilöstönsä osalta:

- säännöllisistä kehityskeskusteluista;
- työnteon prosessien kehittämisestä;
- perehdyttämisestä oman kunnan toimintatapoihin;
- työhyvinvoinnin mallista;
- kunnan omista henkilöstökoulutuksista; sekä
- omaehtoisen opiskelun ja opintovapaan mahdollistamisesta.

Työhyvinvoinnin seurannassa voidaan käyttää järjestämisalueen yhteistä hyvinvointikyselyä. Kunnat voivat lisäksi käyttää omia hyvinvointikyselyjä tai osallistua valtakunnallisiin hyvinvointikyselyihin (esim. Kunta10).

7.3 Tehtävien hoitamiseen varattavat taloudelliset voimavarat ja niiden kohdentuminen

Lähipalveluiden taloudellinen resursointi on jokaisen kunnan omalla vastuulla. Kunnat turvaavat taloudellisesti lakisääteisten palveluiden yhdenvertaisen tuottamisen huomioiden työllisyysalueelle asetettavat tavoitteet ja työllisyysalueen yhteisen toimintamallin toteutuminen.

Vastuukunta huolehtii taloudellisten voimavarojen kohdentumisesta lakisääteisiin palveluihin riittävällä tasolla.

Yleiskustannuskertoimessa huomioidaan vastuukuntaan keskitettävien palveluiden osalta henkilöstöasiantuntijan ja talousasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle; tila-, työväline- ja tietoliikennekustannukset; sekä työterveydestä ja muista työnantajavelvoitteista johtuvat kustannukset järjestämisvastuukunnan käytäntöjen mukaisesti.

LIITE 1. Yhteenveto: palveluiden järjestäminen työllisyysalueella

Alla oleva kuva on yhteenveto palveluiden järjestämisvastuista työllisyysalueella.

Palveluiden järjestäminen Oulun seudun työllisyysalueella

LÄHIPALVELUINA KUNNISSA	KESKITETTÄVÄT PALVELUT OMANA TUOTANTONA (VASTUUKUNTA)	OSTOPALVELUT (HANKITAAN KESKITETYSTI)
- Työllistymissuunnitelma - Työllistymisen tukeminen ja seuranta - Työvoimapolitiittinen lausunto (perusmuotoiset) - Työnhakuvalmennus (saatavilla myös keskitetty ostopalvelu) - Velvoitettyölistäminen - Työnvälitys - Yrityksen palvelutarpeen kartoitus - Ammatinvalinta - ja uraohjaus (psykologipalvelu keskitetään) - Työhönvalmennus (osana omavalmentajan työtä tai ostopalveluna; saatavilla myös keskitetty ostopalvelu) - Uravalmennus (osana omavalmentajan työtä tai ostopalveluna; saatavilla myös keskitetty ostopalvelu) - Työkokeilu - Koulutuskokeilu - Aktivointisuunnitelma - Monialainen työllistymissuunnitelma - Nuorten monialaisen tuen yhteispalvelu - Kuntouttava työtoiminta - Työttömien terveysarkastus - Työkykyyn liittyvä todistus työnhakijalle - Neuvontapalvelut	- Työnhakuun toisesta EU-maasta - Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan - EURES-palvelut - Palkkatukipäätökset ja maksatus - Vuorotteluvapaa - Starttirahapäätökset ja maksatus - Muutosturva - Ammatinvalinta - ja uraohjaus - Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella - Kotoutuja-asiakkaan omaehtoinen opiskelu - Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma - Kotoutuja-asiakkaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi - Työolosuhteiden järjestelytuki - Työvoimapolitiittinen lausunto - Työttömyysturvaneuvonta - Kotoutumisen edistämisen tieto-, neuvonta- ja ohjauspalvelut - Tieto- ja neuvontapalvelut työnhausta Euroopassa - Yritys- ja työnantajaneuvonta - Koulutusten suunnittelu, hankinta ja ohjaus - Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta - Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus	- Työhönvalmennus - Starttirahalausunnat - Työvoimakoulutus työnhakijalle - Yhteishankintakoulutus - Asiantuntija-arviointi - Työhönvalmennus - Uravalmennus - Yrittäjyysskoulutus - Monikielinen yhteiskuntaorientaatio - Kotoutumiskoulutus
		TYÖLLISYYSALUEEN TUKIPALVELUT (VASTUUKUNTA)
		- Tiedolla johtaminen, raportointi - Suunnittelu, valmistelu, johtaminen, koordinointi: - työllisyyspalveluiden päällikkö - keskitettävien palveluiden esihenkilötyö - koordinaattorit - yhteyspäällikkö - työkykykoordinaattorit - henkilöstön osaamisen kehittäminen - viestintä.

LIITE 2. Yhteenveto: palveluiden järjestäminen työllisyysalueella

Alla olevassa kuvassa on yhteenveto palveluista jaoteltuna kustannustenjaon periaatteiden mukaan. Kustannustenjaon periaatteet on määritelty työllisyysalueen yhteistoimintasopimuksessa.

Keskitettävien palveluiden kustannustenjaon Oulun seudun työllisyysalueella

VOS-PERIAATTEILLA:		
1. Lakisäätöiset työvoimapalvelut (oma tuotanto): - Työnhakuun toisesta EU-maasta - Työttömyysetuuden siirto toiseen EU-maahan - EURES-palvelut - Vuorotteluvapaa - Muutosturva - Ammatinvalinta ja uraohjaus (psykologipalvelu) - Omaehtoinen opiskelu työttömyysetuudella - Kotoutujaasiakkaan osaamisen ja kotoutumisen palvelutarpeen arviointi - Kotoutujaasiakkaan omaehtoinen opiskelu - Kotoutumissuunnitelma tai monialainen kotoutumissuunnitelma - Työolosuhteiden järjestelytuki - Neuvontapalvelut - Koulutusten suunnittelu, hankinta ja ohjaus	2. Lakisäätöiset työvoimapalvelut (ostopalvelut): - Työnhakuvalmennus - Starttirahalausunnat - Työvoimakoulutus työnhakijalle - Yhteishankintakoulutus - Asiantuntijaarviointi - Työhönvalmennus - Uravalmennus - Yrittäjyysskoulutus - Monikielinen yhteiskuntaorientaatio - Kotoutumiskoulutus	3. Keskitettävät työllisyysalueen tukipalvelut - Tiedolla johtaminen, raportointi - Suunnittelu, valmistelu, johtaminen, koordinointi - Viestintä - Tietojärjestelmien käytön tuki
Muut työllisyysalueen järjestämisestä aiheutuvat kustannukset hallinnollisesti kevyellä tavalla jakaen: - Henkilöstöasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle - Talousasiantuntijan työpanos työllisyysalueelle		
AIIHEUTTAMISPERIAATTEILLA:		
- Palkkatukipäätökset ja maksatus - Starttirahapäätökset ja maksatus - Harkinnanvarainen kulukorvaus palveluun osallistumisesta - Matka- ja yöpymiskustannusten korvaus - Työskentelyolosuhteiden järjestelytuki.		